

інтеграція електронних систем оцінювання стикається з викликами. До них належать обмежений доступ до якісних цифрових інструментів, необхідність навчання педагогів ефективному використанню таких систем, а також питання збереження конфіденційності персональних даних.

Електронні системи оцінювання професійної діяльності педагогів є важливим кроком у цифровій трансформації освітньої системи України. Їх використання сприяє підвищенню якості загальної середньої освіти, професійного зростання педагогів, а також відповідає потребам сучасного інформаційного суспільства. Для ефективного впровадження цих систем необхідно забезпечити належну нормативно-правову та технічну підтримку, підготовку педагогів до роботи з цифровими інструментами та ресурсами.

Моделі оцінювання професійної діяльності педагогічних працівників

*Л. С. Ващенко,
кандидат педагогічних наук,
старший науковий співробітник,
старший науковий співробітник відділу моніторингу
та оцінювання якості загальної середньої освіти
Інституту педагогіки НАПН України*

Питання оцінювання професійної діяльності вчителів закладів загальної середньої освіти на тепер є особливо актуальним. Оскільки система оцінювання передбачає постійне спостереження за динамікою процесів в освіті, що надає об'єктивну інформацію, яка необхідна для корегування базових стратегій розвитку. У теоретичному аспекті вирішення цього питання полягає у визначенні критеріїв і показників, за якими можна характеризувати дану систему, у практичному – це розроблення процедур та інструментальних засобів, за допомогою яких можна кількісно оцінити стан функціонування системи та визначити перспективи розвитку.

Аналіз наукових джерел та педагогічна практика дозволила виокремити моделі внутрішнього оцінювання, які складаються з оцінювання професійної діяльності вчителя за результатами навчання здобувачів освіти, та формувального оцінювання, що ґрунтується на спостереженнях за діяльністю вчителя. Учителі, обговорюючи різні форми й методи викладання і порівнюючи результати професійної діяльності з колегами отримують конструктивну допомогу. Як окремий вид оцінювання функціонує модель зовнішнього оцінювання, а саме сертифікація педагогічних кадрів.

Існуючі моделі оцінювання професійної діяльності вчителя мають різноманітні форми, методи, критерії, стандарти та інструментарій збору даних. Вони різняться процедурами його проведення, і часто відмінності полягають у масштабі оцінювання, частоті його проведення, визначенні відповідальних,

розробленні критеріїв, способах збору інформації для цього процесу, впливові результатів на освітній процес та діяльність учителя.

Метою нашого дослідження було з'ясування ставлення вчителя, як об'єкта оцінювання, до різних моделей оцінювання його педагогічної діяльності. Для з'ясування такого ставлення було проведено опитування вчителів України, в якому учасники мали змогу висловити свою думку щодо різних моделей оцінювання педагогічної діяльності. Загалом в опитуванні взяли участь 411 вчителів різних предметів. Учасники дослідження надали перевагу формульованій моделі оцінювання педагогічної діяльності, зокрема самоаналізу щодо результатів своєї діяльності та обміну досвідом між педагогами. Також вчителі звернули увагу на важливість поєднання різних підходів і методів оцінювання. Останнє місце в рейтингу оцінок посіла письмова звітність вчителя. Можна припустити, що письмові звіти сприймаються вчителями як не зовсім виправдане доповнення до їхнього основного навантаження.

Оцінювання професійної діяльності має вплив на мотивацію вчителя до професійного розвитку, удосконалення своїх професійних компетентностей, підвищення ефективності професійної діяльності і в кінцевому рахунку – до покращення якості системи освіти.

Оцінювальна діяльність вчителів в контексті сучасних викликів: результати поточного експериментального дослідження

*А. В. Гривко,
кандидат педагогічних наук,
старший дослідник,
старший науковий співробітник
відділу моніторингу та оцінювання
якості загальної середньої освіти
Інституту педагогіки НАПН України*

Оцінювальна діяльність вчителя є одним із ключових аспектів його професійної компетентності. Оцінювання цього складника професійної педагогічної компетентності в контексті якості освіти насамперед потребує визначення його моделі (основних компонентів та їх взаємозв'язку). Компоненти професійної компетентності, якими має володіти український вчитель, відображені у відповідному професійному стандарті². Відповідно до цього документу оцінювально-аналітична компетентність педагога складається з трьох компонентів: 1) здійснення оцінювання результатів навчання учнів (знати та вміти застосовувати різні форми, види та методики оцінювання й фіксування результатів із дотриманням етичних принципів та вимог законодавства щодо

² Професійний стандарт за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)». Наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 23.12.2020 №2736